

ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*

สุภาดา นากลางตอน^{1*} วิไล พลพวก²

¹นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

*Corresponding author e-mail: supada.02.2540@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพณิชยพินิจ อำเภอนหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.23–0.69 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.32–0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน Independent t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม E_1/E_2 เท่ากับ 82.37/83.01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่เรียนแบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย; ชุดกิจกรรม

* Received: 13 February 2024, Revised: 29 June 2024, Accepted: 15 August 2024

The Effects Of Active Learning Supplemented With Activity Package On Thai Learning Achivement For Grade 6 Students

Suphada Nakangdon¹ Wilai Ponpuak²

¹Master of Education in Curriculum and Instruction, Pitchayabundit College

²Lecturer of Faculty of Education, Pitchayabundit College

*Corresponding author e-mail: supada.02.2540@gmail.com

ABSTRACT

The Objectives of this research were 1) to compare Thai learning achievement of Grade6 students after learning by using Active learning supplemented with Activity Package to 80 percentages 2) to compare Thai learning achievement of 6 Grade 6 students between before and after learning by using Active learning supplemented with Activity Package 3) to study the satisfaction of Grade 6 students towards the Performance of Active learning supplemented with Activity Package. The sample consisted 25 of Grade 6 students in the first semester of the academic year 2022 at Pitchayapitch School, Nong Han District. Udon Thani Province by cluster random sampling. The research instruments were 1) lesson plans base on Active learning supplemented with Activity Package 2) the Thai learning achievement tests had discrimination values between 0.23–0.69 , difficulty values between 0.32 – 0.75 , and reliability value was 0.82 3) the satisfaction questionnaire towards the Active learning supplemented with Activity Package of Grade 6 students. The statistics for data analysis comprised; mean standard deviation, percentage, E_1/E_2 and t-test for dependent samples. The results of this research were as follows: 1) The efficiency of Thai learning achievement plans value equal E_1/E_2 to 82.37/83.01 2) The Thai learning achievement of Grade6 students after learning by using Active learning supplemented with Activity Package was significantly higher than before at the .05 levels 3) The satisfaction of Grade 6 students towards learning by using Active learning supplemented with Activity Package was at the high level.

Keywords: Active learning; Thai learning achievement; activity package

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพโดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดี และวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดสาระที่ต้องเรียนรู้ 5 สาระ ประกอบด้วย สาระที่ 1 การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สาระที่ 2 การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด การฟังและการดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดและแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล และสาระที่ 5 วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน ทั้ง 5 สาระดังกล่าวจะต้องต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เหมาะสมกับโอกาสและบุคคลจนถึงการพัฒนาทักษะให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2549) จากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพิชญพิชญ์ อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาภาษาไทย ผลคะแนนทดสอบระดับชาติ O-NET ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563-2564 ผลคะแนนอยู่ระหว่าง 50-60 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า 80% ที่ทางโรงเรียนกำหนด ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจและยังขาดทักษะเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยในเรื่องการอ่านอักขรนำและคำควบกล้ำซึ่งเห็นได้จากระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80% (โรงเรียนพิชญพิชญ์, 2565)

จากการศึกษาพบว่า วิธีการสอนโดยใช้สื่อการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน อักษรนำและคำควบกล้ำ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้สูงขึ้น พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจ และการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัว ต่อการเรียนรู้และสร้างความกระตือรือร้น ด้านการรู้คิดมากกว่าวิธีการสอนโดยการท่องจำเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนเชิงรุก จึงมีบทบาทช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) มากกว่าการที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงอย่างเดียว (Passive learning) (วัชรรา เล่าเรียนดีและคณะ, 2560) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปข้อมูล ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นเริ่มบทเรียนใหม่ 3) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ขั้นอภิปรายผล และ 5) ขั้นสรุป ดังนั้นจึงจัดได้ว่าการเรียนการสอนแบบเชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง (Sweeller, 2006) โดยที่การเรียนการสอนแบบเชิงรุก ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๆ คือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลรวมทั้งผู้เรียนมีทัศนคติที่อยากเรียนรู้ ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนการสอนด้วยกรณีศึกษาจัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเชิงรุกรูปแบบหนึ่ง เป็นการเรียนรู้โดยการนำกรณีศึกษามาอภิปรายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกิดการวิเคราะห์สังเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการแนวคิดทฤษฎี ประกอบการคิด โดยผู้เรียนมีการค้นคว้าหาข้อมูล จากสถานการณ์ที่ได้รับนำข้อมูลที่ได้อภิปรายสังเคราะห์ ประกอบการตัดสินใจหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีเหตุมีผลเป็นเทคนิคการสอนที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องจัดเตรียมข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาและโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาร่วมกัน เพื่อเปิดมุมมองที่หลากหลายของปัญหาและแนวทาง ในการตัดสินใจที่หลากหลายด้วย (เนาวนิตย์ สงคราม, 2556)

นอกจากนี้ ยังพบว่าชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีสื่อผสมที่นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเกื้อ ควรหาเวช (2553) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการสอนที่เป็นชุดของสื่อประสมที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของหน่วย ในการสร้างชุดกิจกรรมจะใช้วิธีระบบเป็นหลักสำคัญ จึงทำให้มั่นใจได้ว่า ชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนได้อีกด้วย และแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2555) ที่กล่าวว่า แนวคิดที่จะนำไปสู่การสร้างชุดการเรียนการสอน มี 5 แนวคิดด้วยกัน คือ แนวคิดทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับความพยายามเปลี่ยนการเรียนการสอนไปจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลัก แนวคิดเกี่ยวกับปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม และแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยยึดหลักจิตวิทยาการ

เรียนมาใช้ นั่นหมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทราบว่า การตัดสินใจหรือการทดลองงานของตนเองถูกผิดอย่างไร ได้รับการเสริมแรงทางบวกจะทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก ซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมซ้ำอีกในอนาคตและได้เรียนรู้ที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเอง

จากการศึกษางานวิจัยของฟาตีฮะห์ อุตส่าห์ราซการ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง คลื่นไหวสะเทือนโดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนเรื่อง คลื่นไหวสะเทือน โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจากการศึกษางานวิจัยของชฎาพร แจกรวย (2563) ที่ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง อักษรนำและคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีคะแนนหลังการจัดการเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรมไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิชญพิทย อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี และเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลรวมทั้งผู้เรียนมีทัศนคติที่อยากเรียนรู้ ได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความสำเร็จสามารถช่วยนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่มฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีส่วนร่วม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ทำให้นักเรียนมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนรู้เป็นการตอบสนองหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองขั้นต้น (Pre Experimental Research) เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) ดังตารางที่ 1 (ไพศาล วรคำ. 2550)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแบบแผนการวิจัย

T_1	แทน	การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม
X	แทน	การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม
T_2	แทน	การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิชญพิชญ

อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 4 ห้อง รวม 110 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน โรงเรียนพิชญพิชญ อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะการใช้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 8 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมงจำนวน 8 เรื่องได้แก่ 1) อักษรนำ อ นำ ย 2) อักษรนำ ห นำ ง,น,ย,ล 3) อักษรนำ ห นำ ญ,ม,ร,ว 4) คำควบแท้ 5) คำควบกล้ำไม่แท้ 6) คำควบกล้ำที่มี ร ควบกล้ำ 7) คำควบกล้ำที่มี ล ควบกล้ำ 8) คำควบกล้ำที่มี ว ควบกล้ำ

2. ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 8 ชุดได้แก่ 1) อักษรนำ
อ นำ ย 2) อักษรนำ ห นำ ง,น,ย,ล 3) อักษรนำ ห นำ ญ,ม,ร,ว 4) คำควบแท้ 5) คำควบกล้ำไม่แท้ 6) คำ
ควบกล้ำที่มี ร ควบกล้ำ 7) คำควบกล้ำที่มี ล ควบกล้ำ 8) คำควบกล้ำที่มี ว ควบกล้ำ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลัง
เรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
เสริมด้วยชุดกิจกรรม จำนวน 15 ข้อ

3.การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ตามขั้นตอน
ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล
สื่อและแหล่งเรียนรู้ โครงสร้างของวิชาจากตำราและเอกสารต่าง ๆ

3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา เป็น 8 เรื่อง จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม
จำนวนทดลอง 16 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

3.1.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการ
เขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็อาจทำ
ให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไป
จะมี 7 องค์ประกอบดังนี้ (เอกรินทร์ สิมหาศาล และคณะ, 2552) ประกอบด้วย 1) สาระสำคัญ 2)
จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อ แหล่งการเรียนรู้ 6) การวัดและ
ประเมินผล 7) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

3.1.4 นำร่างแผนการจัดการเรียนรู้นำเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.1.5 ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อ
ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการจัดการโดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating scale) โดยความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือ
เท่ากับ 3.51 ผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06-4.54

3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้กับกลุ่ม
ตัวอย่างต่อไป

3.2 ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแนวทางการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และทฤษฎี จัดเรียงลำดับเนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดขอบข่ายของการนำเสนอเนื้อหา

3.2.2 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างชุดกิจกรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 นำชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เล่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมที่สร้างขึ้น

2.5 นำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว แล้วตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง ขอบข่ายของชุดกิจกรรม

2.6 นำชุดกิจกรรมที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปใช้ดำเนินการจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการสร้างและหาคุณภาพแบบอิงกลุ่ม ดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนพิชญพิชญ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3.3.2 วิเคราะห์หลักสูตรด้านเนื้อหา เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3.3.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงกลุ่ม โดยศึกษาหนังสือประเมินผลการศึกษาของ สมนึก ภัทธิยธนี (2549:98) หนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) และหนังสือการวิจัยทางการศึกษาของ สุรวาท ทองบุ (2550:76)

3.3.4 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ แล้วสร้างตารางวิเคราะห์กำหนดจำนวนข้อและระดับพฤติกรรม

3.3.5 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เป็นแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 45 ข้อ ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อสอบกับ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC: Index of Item Objective Congruence) การเรียนรู้ โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 มีความเห็นว่า ข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

-1 มีความเห็นว่า ข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ประเมินความสอดคล้อง

ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องโดยใช้สูตรค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้วิจัยเลือกค่าระหว่าง 0.67-1.00

3.3.7 ปรับปรุงแก้ไขจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 3.3.6 แล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย จำนวน 45 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาที่กำลังศึกษาแล้วและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง

3.3.8 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบเป็นรายข้อ เลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23-0.69 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.32 – 0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 เพื่อคัดเลือกเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยคัดเลือกข้อสอบให้เหลือจำนวน 30 ข้อแล้วนำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.82 หลังจากนั้นจัดพิมพ์แบบทดสอบ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.1 กำหนดลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งมีการให้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

3.4.2 ศึกษาหลักการและแนวทางการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3.4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม จำนวน 15 ข้อ

3.4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของประเด็นการสอบถามภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.4.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามหรือรายการที่ไม่ผ่านเกณฑ์หรือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.4.7 จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจแบบสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ปฐมนิเทศนักเรียนและชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบ

4.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 8 แผน 16 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองและประเมินผลด้วยแบบทดสอบย่อยในชุดกิจกรรม

4.4 หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม

4.5 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม

4.6 นำข้อมูลจากการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมและจากการตอบแบบสอบถามที่นักเรียนตอบมาวิเคราะห์ทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม ตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E_1/E_2 โดยวิธีของ กูดแมน เฟรทเชอร์และชไนเดอร์ (Goodman R.I., K.A. Fletcher and E.W. Schneider, 1980)

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 โดยใช้ One Sample t - test

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยการทดสอบที (t-test Dependent Sample)

5.4 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

		คะแนนระหว่างจัดกิจกรรม การเรียนการสอน				คะแนนหลังเรียน (Post-test)			
ชุด ที่	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนน เต็มของ แต่ละชุด	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ (E_1)	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ (E_2)
1	25	30	24.76	1.54	82.53	30	24.93	0.80	83.01
2	25	30	24.72	0.70	82.04				
3	25	30	24.72	0.70	82.04				
4	25	30	24.86	0.83	82.86				
5	25	30	24.76	0.69	82.53				
6	25	30	24.76	0.69	82.53				
7	25	30	24.83	0.80	82.76				
8	25	30	24.69	0.66	82.03				
โดยรวม $\bar{X}$		30	24.76	0.73	82.37				
		ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (E_1)=82.37				ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 83.01			

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม มีคะแนนประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (E_1) = 82.37 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรมมีคะแนนประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (E_2) = 83.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	25	30	9.80	2.02	26.80*	.000
หลังเรียน	25	30	24.76	1.58		

*p ≤ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.80 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.76 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	4.55	0.51	มากที่สุด
2.นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนทุกครั้ง	4.26	0.82	มาก
3.กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	4.45	0.57	มาก
4.นักเรียนชอบชุดกิจกรรมที่ครูนำมาให้เรียน	4.29	0.69	มาก
5.นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.32	0.70	มาก
6.ชอบที่มีการประเมินผลทุกครั้งทำให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียน	4.07	0.99	มาก
7.มีการประเมินการปฏิบัติงานจริงและสังเกตพฤติกรรมการทำงานทุกครั้ง	4.36	0.76	มาก
8.นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและได้ช่วยเหลือกัน	4.74	0.45	มากที่สุด
9.การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.32	0.75	มาก
10.มีสื่อประกอบการเรียนการสอนหลากหลายทำให้จำเนื้อหาได้นาน	4.07	0.81	มาก
11.กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ได้ความรู้และเข้าใจมากขึ้น	3.81	1.01	มาก
12.นักเรียนได้รับความรู้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรม	3.61	1.12	มาก
13.ได้เรียนรู้ข้อบกพร่องและคำควบล้ำเพิ่มขึ้นและนำไปใช้ได้ถูกต้อง	3.94	0.93	มาก
14.มีความชอบในการเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น	3.77	1.15	มาก
15.สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.13	1.02	มาก
โดยรวม	4.18	0.56	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อด้านบรรยากาศในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.18$) มีพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 8 นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและได้ช่วยเหลือกัน ($X = 4.74$) รองลงมาคือ ข้อ 1 บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ($X = 4.55$) และข้อที่ 3 กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ ($X = 4.45$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 12 นักเรียนได้รับความรู้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรม ($X = 3.61$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.37/83.01 หมายความว่า นักเรียนได้ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนในชุดกิจกรรม เรื่อง อักษรนำและคำควบกล้ำทั้ง 8 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.37 และได้ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนแบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ 83.01 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรนำและคำควบกล้ำโดยใช้การเรียนแบบเชิงรุกเป็นชุดกิจกรรมที่มีกระบวนการสร้างและออกแบบที่ดีมีคุณภาพผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทุกขั้นตอน โดยศึกษาจากหลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียน นักวิชาการและผลงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสร้างชุดกิจกรรมที่ดีมีคุณภาพ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาของผู้เรียนที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนเป็นอย่างดีซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคตและยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฟาติฮะห์ อุตสาห์ราซการ (2558) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง คลื่นไหวสะเทือนโดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพชุดการสอนเรื่องคลื่นไหวสะเทือน โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก ชุดที่ 1 เรื่อง คลื่นกลและชนิดของคลื่น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 75/76 ชุดที่ 2 เรื่องคลื่นกับโครงสร้างของโลกมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 76/77 ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 75/75 ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ยัง

แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากจากผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาหลักสูตรคู่มือครู เทคนิควิธีการสอนและการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีการวัดและประเมินผลตรงตามตัวชี้วัดและจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ โดยมีวิธีหรือกระบวนการสร้างและออกแบบชุดกิจกรรมที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระกรรมการและผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงทำให้เป็นชุดกิจกรรมที่นำไปใช้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีตลอดจนพื้นฐานทางด้านการสร้างแผนที่เป็นระบบและขั้นตอน และมีระบบวิธีการที่เหมาะสมวิเคราะห์ และนำมามาตรฐานการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาจัดทำชุดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เป็นกิจกรรมการสอนอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นไปตามแนวคิดของ จรรยา ดาสา (2552: 42) กล่าวว่า การเรียนแบบเชิงรุกคือการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะได้เชื่อมโยงความรู้เดิม และความรู้ใหม่จากการได้คิดได้ปฏิบัติระหว่างการเรียนการสอน และผลการวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ เพิ่มขุนเจริญยศ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไพรโยก ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่มีการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการความคิดขั้นสูงที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผลข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีในที่สุดจะช่วยให้เด็กเกิดแรงจูงใจ จนสามารถชี้นำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาการเรียนมากยิ่งขึ้น จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ชฎาพร เจ็กรวย (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง อักษรนำและคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เสริมด้วยชุดกิจกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงขอเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะศึกษางานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ผลการจัดการเรียนเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น ควรจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เสริมด้วยชุดกิจกรรมไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและโรงเรียน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่ต้องการแสดงความสามารถของตนเองอย่างอิสระ

1.2 ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เสริมด้วยชุดกิจกรรมนั้นควรคำนึงถึงเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้เหมาะสม เพราะถ้ากิจกรรมมากไปจะทำให้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

1.3. ควรมีการสร้างบรรยากาศในการฝึกที่กระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างเต็มที่ และมีอิสระในการคิด จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรชมเชยผลงานของ นักเรียนทุกคน และนำเสนอให้ผู้อื่นที่เป็นบุคคลภายนอกได้เห็นผลงานของนักเรียนเพื่อเป็นกำลังใจ อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนเห็นว่าการงานของตนเองนั้นมีค่า

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

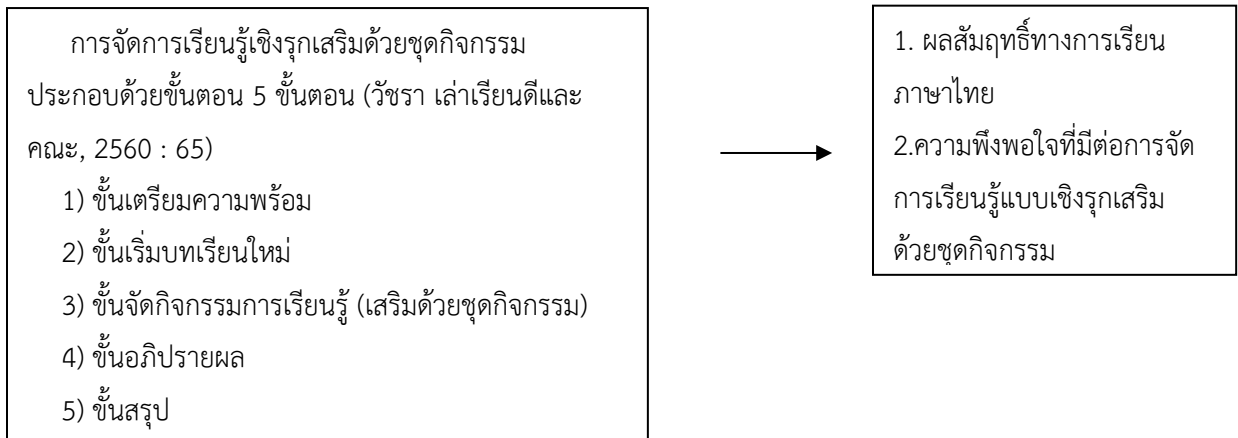
2.1 ควรมีการศึกษา ค้นคว้า พัฒนา และสร้างชุดกิจกรรม เรื่อง อักษรนำและคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสริมด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษา และมีการนำรูปแบบ และขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้กับทักษะทางภาษาให้ครบทุกทักษะ คือ ทักษะการฟัง การพูด และการเขียน

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้จะได้องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนนำไปปรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามกระบวนการสอน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเสริมด้วยชุดกิจกรรมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรรยา ดาสา. (2552). 15 เทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก. *นิตยสาร สสวท.*, 36(163), 72-76.
- จุฑามาศ เพิ่มขุนเจริญยศ. (2561). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค*. สารนิพนธ์วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชญาพร แจกรว. (2563). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง อักษรนำและคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ แบบเชิงรุก (Active Learning)*. รายงานการวิจัยโรงเรียนวัดสโสมสร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2554). ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์. ใน *ชุดฝึกอบรม เรื่องการผลิตชุดการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (162-203)*. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2556). *ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกและแนวคิดการเรียนรู้การสอนบนเว็บแบบผสมผสาน เพื่อการออกแบบการศึกษานอกสถานที่เสมือนและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตรระดับปริญญาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2553). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.

- ไพศาล วรคำ. (2555). *การวิจัยทางการศึกษา=Educational research*. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- พาติยะห์ อุตส่าห์ราชการ (2558) *แบบการเรียนรู้การสอนแบบ active learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องคลื่นไหวสะเทือน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์ศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนพิษณุพิชญ์. (2565). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. อุดรธานี: โรงเรียนพิษณุพิชญ์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Sweller, J. (2006). The worked example effect and human cognition. *Learning and Instruction*, 16(2), 165–169.